

Методичні рекомендації до семінарських занять

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти етики публічної служби.

Тема 1. Місце етики у публічній службі

Сутність та зміст поняття «етика». Відмінності між поняттями «етика» та «мораль». Завдання етики. Особливості функціонування моралі. Взаємодія моралі з політикою. Основні підходи до розуміння відносин між політикою і мораллю. Спільні та специфічні риси права та моралі. Професійна мораль та професійна етика. Професійна мораль державних службовців. Етика державної служби. Етика державного службовця. Етика державного управлінця як вид професійної етики. Етичний кодекс державних управлінців: сутність та особливості реалізації. Етична інфраструктура державного управління.

Тема 2. Основні етичні концепції

Принцип таліону. Золоте правило моралі. Утилітаризм. Емотивізм. Релятивізм. Етичні стратегії публічної служби. Основне завдання державного службовця. Професійне призначення державного службовця. Підходи до місії державних службовців. Питання етики державної служби. Принципи діяльності державного службовця в країнах демократії. Норми, стандарти поведінки державних службовців

Тема 3. Аналітична етика

«Натуралістична помилка» в етичному вченні Дж. Мура. Питання етики у вченні Л. Вітгенштейна. Аналітичні етичні концепції. Напрями професійно-етичних впливів. Особистісні підходи в державно-управлінській системі.

Тема 4. Імперативна природа моралі

Імперативність моралі. Моральний борг. Сумління. Принципи відносини представників державної влади і громадян. Моральна культура спілкування у сфері державного управління. Бар'єри спілкування у взаємовідносинах представників державної влади і громадян. Етичні засади відносин державних управлінців і громадян. Довіра як основоположний принцип побудови взаємин між владою та громадянами. Ознаки довіри. Фактори, що визначають рівень довіри громадян до влади. Процес встановлення довірливих відносин. Складові довіри між державними управлінцями та громадянами. Пов'язаність довіри з елітарністю державних службовців.

Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти етики публічної служби.

Тема 5. Добро і зло

Визначення понять «добро» і «зло». Природа і зміст добра та зла. Вибір між добром і злом. Ідеал як основа морального вибору. Ідеали публічної служби. Генеза ідеальних моделей державного службовця. Техніки моральної рефлексії.

Тема 6. Чесноти і зіпсованість.

Поняття «чеснота». Вчення про чесноти Аристотеля. Управлінські чесноти. Внутрішній моральний конфлікт і шляхи його вирішення. Види конфліктів інтересів на державній службі. Причини виникнення конфліктів інтересів на державній службі.

Тема 6. Свобода як етична засада публічної служби.

Свобода: поняття, різновиди, ознаки. Свобода вибору і відповідальність. Ініціатива та дисципліна як цінності публічної служби. Духовна свобода і мотивація публічних службовців. Моральні засади свободи члену колективу органу влади. Ініціатива та дисципліна як показники моральної зрілості колективу. Моральний комфорт життя в колективі. Етичні правила взаємодії між колегами. Соціально-етичний портрет керівника. Керівництво та лідерство. Моральний аспект відносин між керівниками і підлеглими в державно-управлінській діяльності. Етико-психологічні правила критики. Роль етикету в адміністративній діяльності. Етикет у службових взаємовідносинах державних управлінців. Інституційні завдання службового етикету. Мовленнєвий етикет та етикет зовнішнього вигляду державного службовця.

Тема 8. Щастя як етична засада публічної служби

Сутність феномену щастя. Щастя як поняття етики. Управління щастям на публічній службі. Індекси щастя. Щастя людини як завдання публічної служби. Чинники бюрократичних деформацій мотивації публічного службовця.

Тема 9. Етика державних службовців у країнах ЄС

Ідейні основи етики публічної служби у країнах ЄС. Етична інфраструктура державної служби. Елементи етичної інфраструктури. Етичні кодекси державних службовців. Етичний кодекс державних управлінців: сутність та особливості реалізації. Умови підтримки державних службовців. Етичні комітети в системі державної служби. Завдання органів координаторів етичної роботи.

Тема 10. Етичні засади державної служби в Україні

Нормативно-правове регулювання етики державної служби в Україні. Моральні принципи державної служби в Україні. Відповідальність за порушення правил етичної поведінки. Контроль за дотриманням етичних вимог у державному управлінні. Взаємовпливи процесів демократизації. Явище патріотизму в державному управлінні. Професіоналізм особистості. Професійна відповідальність та професійна етика державних службовців. Сутність «виконавчої сумлінності». Толерантність як вагома професійно-етична риса державного службовця. Роль в професійному житті професійної честі та професійної гідності. Особистісні рівні професійної честі державного службовця. Особистісні рівні професійної гідності державного службовця.

Тема 11. Конфлікт інтересів.

Конфлікт інтересів: різновиди. Спільна робота родичів і конфлікт інтересів. Порядок дій при виявленні конфлікту інтересів. Закон України «Про запобігання корупції». Методичні рекомендації щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Основні документи, в яких розглядається проблема конфлікту інтересів. Ситуації потенційного конфлікту інтересів. Сфери вияву конфлікту інтересів на державній службі. Основні засоби врегулювання конфлікту інтересів на державній службі. Інституціональні засоби протидії конфлікту інтересів.